

Latweefchu Uuwiſes.

Ur augſtaſ Geweſchanas = Kummiſſiones ſinnu un nowehleſchanu.

Nr. 51. Zettortdeenâ 17tâ Dezembera 1831.

Zelgawâ, 10tâ Dezembera.

Sawa Keiſerifka Maſteete zaur Sawu Wiſſaugſtaku rakſtu no Zarſkoje-Sela, no 28ta Nowembera ſchi gadda, zeenigam Nihges Karra = Gubernatoram, Wiſſemmes, Zggawu = un Kurſemmes Generalgubernatoram, General-leitnantam, Senatoram un brunninee-kam, Baron von der Pahlen, pawehlejis, wiſſeem Kurſemmes eedſihwotajeem, kaſ ſawai waldiſchanai palihdſejufchi to dumpi, kaſ Leiſchôs bij zehlees, kluffinaht, Sawu Wiſſaugſtaku labpatifſchanu ſinnamu darriht.

Manneem brahkeem,
kurreem kâ rekrufſcheem ſawu dſim-
teni jaatſahj.

Draugi, brahliſchi mihi! Zuhſ lohti noſkummufchi. — Za ſchkirſchanas ſtunda turwu klah — taſ isbailes leelas — taſ behdu affaras birſt newaldamas. — „Wehl iſſu brihdi buhſin ſawâ tehwiſchkâ, wehl iſſu brihdi tik redſekin ſawus dahrgus — mihlus“ dauds no Zums taggad gaudihs. — Noſkummufchâ garrâ, taſ karſtas affaras ſchahwedami wehl gan dohmaſeet: „Ka pehz tad mums jaet no ſcheienes? woi muhs ſcheit wairſ ne eeredſ? woi mehs ſawâ dſuntibâ wairſ ne ſpehjam labbu darriht?“ — — —

Brahliſchi mihi! Tehwu = ſemme Zuhſ fauz; Tehwu = ſemmes meers us Zuhſu paligu gaida. Zuhſ eeſeet preeſch ſawas Tehwu = ſemmes, Zuhſ eeſeet, ſawu Mihtu laimi, labklahſchanu apſargabt, wairoht — Kaſ buhtu Kurſemme, kad muhf warrigs karra = ſpehſ tai beigâ karra ne buhtu Pohlu niſnus barrus uſturrejis, Leiſchu ſemne tohs ne buhtu iſklihdinajis? — Kur buhtu Kurſemmes baggati labbibas

lauſi, Kurſemmes trefni wehrſchi, pilnas flehtas? — Wiſſ buhtu prohjam — tukſneſis buhtu, kur taggad pilniba mahjo. — Woi ſpehtu weenu deenu Kurſemmes eedſihwotaji prett ſweſcheem karra wiſreem turretees; woi weenu deenu karra laikâ beſ isbailehm, beſ niſnahm breeſnahm tee buhtu, kaſ taggad no warrigas rohkas apſargati tohp? — Ne muhſcham Kurſemme tik drohſcha ne warr buht, kâ appakſch ta leelaka, lohti warrena, muhf mihta Keiſara ſcheligas waldiſchanas. — Preezajees, Kurſemme, leppojees ſawa augſta walbineeka, ſawas warrigas tehwu = ſemmes, taſ ſtiprakas ſtary tahm walſtehm wiſſâ paſiſhtanâ paſaulê. — Kurſemme! preezajees ſawa augſtirdiga walbineeka, kaſ pehz uſwarreſchanas ſawu eenaidneeku, tohs ſchelhlo — kaſ ſaweem klaufigeem pawalſneekeem weens ſcheligſ tehws — arri par mums neſpehziſeem ſargadams wakte.

Zaunekli! Tehwa = ſemme Zuhſ fauz; Deews, kaſ walbineekus un waldiſchanas paſaulê eedalliſa, Zuhſ fauz. — Dohdatees meerâ — kluffinajeet ſawas gaudas; — beſ waldiſchanas mehs ne warram buht, beſ karraſpehka mehs ne warram paſtahweht. — Zums affaras birſt, mihleem; par to ne weens ne warr brihnotees, jo affaras irr ſwehta wehſmite, kaſ to behdigu garru dſiffina, atweeglo. — Tai ſchkirſchanas ſtundâ arri wiſram taſ naw kauns, kad winnam pehdigi, ſawus mihlus apkampjoht, affaras par waigu rittina; tam ſpehku pilnam jaunekkam peederr tai pehdigâ brihdi — taſ pehdigas labbas deenas atdohdoht — noſkummufſcham buht. — Taſ ſchkirſchanas behdas irr warrenas, ne walddamas, breeſnigas; kâ plohiſgas wehtras taſ nahkoſchas deenas rahdabs, muhſchiga — bailu pilna — ta nakts, kurrâ taſ zelſch ta gabjeja, no tehwiſchkas us ſwe-

schumu eet. — — Tas nahfohts listens rahdabs ne pahrspehjans, neiszeeschans, kurrâ ne weens ne spehj dsihwoht, sawas dsihwibas wairs preezatees. — —

Mihli Jaunekli! Millioni to eespehje, millioni scho zellu gahje, dsihwoja, preezigi bija; Millioni tur wehl pehz Jums ees, dsihwohs, preezigi buhs, fur Juhs taggad eeseet. — Schis zelsch naw wijs tahds breefmigs kâ rahdabs; dohdatees meerâ ar sawu taggad tif fuhru listeni, apmeerinajeet sawas behdas — flatteet, kahdâ wihfê Juhs few weeglumu warreet taifih; — faulite Jums jo mihligi atspihdehs pehz breefmigahm wehtru naktehm. Dauds, dauds Juhs few warreet atweeglinah, kad Juhs to ar preeku waldeet, kas Jums usdohts, kad Juhs meerigi Deewa waldischanâ palaischatees. — Darreet kâtrâ weetâ, kâ gohda jaunekleem peenahkabs, kad arri tas Jums gruhti nah; staigajeet preekâ, gohdâ, taifnigi to zellu fwehtas dsihwofchanas, palaujetees ar wissu sawu dsihwibu, tai muhschiga tehwa wijspehzigâ, mihligâ waldischanâ; winsch ne weenu naw atstahjis — winsch, tas gudrakais weddejs schi pasaulê, arri Juhfu tehws buhs kâtrâ weetâ. Juhs tohpeet schkirti no tehwa, mahtes, no wisseem, kurrus Juhf' dwehsele miht — Deews Juhs usnem. — Luhdsami, brahlisch, paleekat tad meerigi, fluffinajeet sawas behdas — Juhs atraddiseet, ka Juhf' nahkofchas deenas ne buhs wijs tif breefmigas, kâ taggad rahdabs; Juhf' nahkofschâ zellâ arri preeki rassees un wehl fwehtakt, fo Juhs tikkai pehz leelahm skunjahm just spehjat; — Juhf' nelaine nau wijs tif leela, kâ Juhs baidatees.

Apdohmajeet labbi, ka meh's ne effam preeksch schihs pasaules ween radditi, ka muhsu gars wehl ohtra puff' kappa dsihwohs, ka muhs' ihsta, muhschiga tehwu semne tur buhs. Un schi nahkofschâ lainniba — preeziba — naw wijs ar to nopelnita, ka meh's meefigods preekods, pilnâ lihgsinibâ schê dsihwojam; bet jo wairak tas zilweks behdas pasemmigi zeefsch, jo ustizzigi winsch gruhtods listumods klausa — jo augstaks winsch taps kahdureis tai muhschibâ — jo tuwaks tam debbes tehwan, jo lihdsigs teem engeleem. —

Juhs eeseet us weenu zellu, fur Juhf' gars jo isflaidrohts, Juhf' dsihwiba jo fwehtaka warr tapt, kad Juhs tikkai gohdâ, taifnibâ preezigi peepildat sawus listumus un lai tas zelsch arri buhtu gruhts zelsch, fur Juhs eeseet, winsch wedd pee ihstas dsihwibas.

Jaunekli! kurrus wehl ne maitata wesseliba, spirtas jaumas affinis, mundrs prahts apdsihwo, leelajeetees sawu behdu schihs dsihwibas — pahr winnahm notekk tas zelsch us muhschigu lihgsinibu. To apdohmajeet, fluffinajeet sawas raudas, dauds rassees zittadi, ne kâ Juhs taggad baidatees. To jaunekli arri ne warr ne kas nelainigu taifih, jeb winna preezibu pagallam maitah, kad winsch ar wissu ar meeru irr, fo Deews suhta. To es, Juhf' ihsts draugs, ustizzigs brahlis Jums fwehti apstiprinaju. Kad zilweks ar sawu listeni meerâ paleek, preezigâ klaufschanâ sawus darbus mundri fanemm, winnam ne kahda nelaine naw augusti, winsch taifni sawu zellu eet. — Nr deewabihjigu dsihwofchanu tahds sawas deenas puschko; fluffa preeziba winna garru dauds, dauds eelihgsinohs un kad winsch tahs leelakas gruhtibas zeestu. — Eeseet tad ar meeru, fo Deews nodohmajis; dsihwojeet tizzigâ taifnibâ, fwehtâ gohdâ — dsihwojeet tâ, ka Juhs ne kahds nopelnih'ts launums ne warr trahpiht — baidet tahs behdas, tahs tukfchas raises no sewis, tad winnas Juhs ne pahrspehs. Luhdsami ne baidetees no fwefcheem laudin, tahleem zelleem; wissur zilweki, wissur Deews, wissur ta muhschiga mihlestiba walda. Ne baidetees no leela angstuma, no faules karstuma — ne gauschat — „fo ehdi-sim, fur dsihwes usturru neimsim?“ tas wijs masa leeta, kas stipru zilweku, weenu jaunekli ne waijag skundeht. — Man isgahjuschâ semâ sawâ tehwu semnê filta istabimma bija jaatstahj — schê fwefchumâ gulleju leelakâ fallâ us salmu buntu, appaksch plahna pajumta, fur ne tahl lohgs bes ruhteem stahw; dauds rihtods mannas drehbes raddabs apputtimatas, sahbafi fasalluschê un es dsihwoju. — No tahleem zelleem dauds ne baidetees. — Preeksch waffaras fwehtkeem es ar saweem beedreem eefsch a stonahm deenahm 42 juhdses gahju, sneegu,

leetu, salnas un deenas farstumu, peedsihwoju, trihs naktēs flapjahm drehbehm bes meega is-
 wakfeju un man ne mattinsch ne leezahs.
 Jaunekli, tas wifs Zuhš ne warr skundeht.
 Taggad pahri pušs gadda, ka es wairs to mai-
 sitti ne ehdu, kurreu tehru semmē ehdu — woi
 ne esinu tahds patš, kas biju, woi par tam jo
 nelaimigs kà papreeksch? — Raums tas buhtu,
 wihram fakfoht — „es ne warru pušs deenas
 ar maifes gabbaliam pahrtitt“ — warr — un
 tas naw ne kahda nelaine. Woi sawa tehru
 semmē ne biju eeraddis darriht ko gribbeju —
 appaksch jaukas debbes — lehnā wehsmitē, starp
 dabbas jaukumeem; taggad no weenas gaismas
 lihds ohtru, darbi nemebrojami wirsu nahk un
 kur zittu reis wissu deenu us lauku strahdaju, tag-
 gad 12 stundas twaifojā istabā jasehd un dauds
 jo gruhtaki jastrahda — woi ne esinu tas
 patš, kas biju? — Swehdeenās apmekleju
 sawus mihlus, ar winneem preeka swehtas stun-
 das pawaddiju — taggad fweeschumā to wairs
 ne warru — woi tadeht ne dsihwoju? woi mans
 gars wairak tai muhschigai waldischanai ne pee-
 glauschahs? — Taggad lohti behdinahts —
 fehrdenihts palizzis — sawu tehru schi muh-
 schā wairs ne redseschu, wairs ne apkampschu,
 ne warreju wifs pehdigi us kapehtu pawad-
 diht — woi tadeht warru sawu listeni zittadi
 grohsiht? — woi naw tas Deews, kas man
 schihs behdas usleek, par tam gahdajis, ka es
 winnas zeest warru? woi warru gaust, kapeh-
 z tas tā notiffe? — woi warru fazzihht — tā un
 tā tas buhtu labbaki bijis!! —

Draugi! Deews muhs raddijis — Deews
 muhs waldineeks; winsch sunn, par kurreu zellu
 munns waijag us to muhschibu noet; winsch
 fakka us teem zilweku behrneem: „Isklihsteet
 pahre scho semni, weens prett rihteem, ohtrā
 prett wakkareem — Zuhšu zelsch ohtrā pušs
 kappa fatezzehs — kohpā pulzefees wiffi,
 kas schē schkirti tappe.“ Kas tam Williohnu
 Williohnehm pasaulehm sawu zellu debbes ruh-
 rahda, draugi! woi tas ne sinnahs, kur Zuhšu
 kahja eet spehs? — Kas teem knauschiteem dsih-
 wibu dewe, usturra — woi tas ne spehs ap-
 fargahht, usturreht juhš dsihwibu lihds to no-

listu, nosihmetu brihdi? — Draugi, mihli brah-
 lisch! Deews Zuhš takku nosihmejis, Deews
 Zuhš weddihs, glahbs — Deews ne kur Zuhš
 ne atstahs, kad Zuhš gohda-jaunekli palikfeet. —
 Zuhš, mihli, ne raudeet — Deews Zuhš
 fauz pee fwehteem listumeem, Tehwa-
 semme Zuhš fauz paligā, Tehwa-
 semmes meeru Junns buhs wairoht. — Jaunekli!
 un kad tas kahdureis nahk, ka Zums tahs
 fwehtakas — Zuhšu dsihwibu un Zuhš
 affinis preeksch Tehwa-
 semmes fwehtibas, labklahschanas
 janefs — tad atzerrejeetees: „Swehts,
 fwehts, kas preeksch Tehwu-
 semmes firsnigi karro; fwehts,
 fwehts, kas saweem mih teem
 meeru nesdams, mirst.“ —

Jaunekli! paleekat Kursemmes
 gohds, arri tas breefmgakās
 karra tumschās naktis. — tas
 frohnis Zuhšu swehtas
 zihnischanas muhscham
 apkahrt juhšu galwu
 seedehs. — — — Brah-
 lisch! Zuhš draugi,
 raddi, ar mihlu prah-
 tu Zuhš peeminnehs,
 kad arri tuhksfoschu
 juhdses Zuhš no
 winneem schkirtu,
 wiini us Zuhš tair-
 nu dsihwoschanu
 allasch ar preeku
 skattisees. —
 Jaunekli! apmeerinajet
 tad sawas skumjas —
 remdinajet sawas
 behdas; Deews Zuhš
 naw atstahjis,
 Deews Zuhš ne
 atstahs — Deews
 ar Zums wiffās
 weetās — Deews
 Zuhš fargahs,
 glahbs, waddihs
 katrās behdās. —

Draugi, brahlisch! wesseli! Es ne
 spehju Zuhš pee
 wahrda faukt bet es
 Zuhš mihstoju kà
 raddus, kà brahlus
 no weenas zilts —
 effeet, luhdsami un
 paleekat ar ween
 manni brahlisch.
 Woi mehš schi
 pasaulē fatikfimees,
 to Deews sinn,
 bet mehš fatikfimees
 zittā semmitē,
 jaukakā faulitē;
 tur, kur wiffi
 mihli saweenoti
 muhscham to
 Muhschigu
 flawesim. Wesseli,
 brahlisch! Mr
 Deewu, mihli
 draugi! Deews
 lai ischkirer
 Zuhš tablu
 zellu! Deews
 lai Zuhš
 spehzina tai
 behdigā
 schkirschanas
 stundā. Jaunekli,
 atzerrejeetees
 dauds schi
 brihscha —
 paleekat
 gohda-zilweki;
 mamas
 swehtakas
 wehleschanas
 preeksch
 Zuhšu
 labklahschanas
 pawadda
 Zuhš. Wesseli,
 brahlisch! wesseli!
 Deews ar
 Zums wiffās
 mallās! Zuhš
 ustizzigs
 draugs un
 brahlis

U n d r e j s,

nelaika Kalneneeka: Mahrtna dehs.

Mannai mihtai dahrgai Tehw- semmei.

Kad nahks tas laiks, kurrâ Kursemmes Zau-
nekli — ar augstakeem spehkeem puschfoti —
to fwehtu Tehwa-semmes deenestu no zittadas
puffes spehs apluhkocht kâ taggad? — kad tas
buhš, kur dehs farweem wezzakeem, brahliš
brahlan spehs pahrrakliht: „Es wehl dsih-
woju, man gan labbi klahjahš — mans behdu
bikkeris naw wišš tik ruhks, kâ Zuhš baidajee-
tees, kâ pats dohmaju.“ — Kad tas buhš, kur
Kursemmes ihsta laime feedeht fahks? — Kur-
semme, Kursemme! steidsees tawas tumschas
paleijas apgaismoht, eeksch winnahm ap-
flehpts neswerrams selts. Mohstees Kur-
semme! zellees!!! — — —

A. B.

Mihklas usminneschana eeksch Nr. 45. Tas bohstabs i.

Sluddinafchanaš.

Kad tee frohgi un tahš submallas to muischu Ner-
rete, Salwene un Daudsewas, kâ arri tee Ruhndales
muischu frohgi no Jahneem 1832 us trihs gaddem
us renti isdohti, un tadehl teem wairakfohlitajem
tohrgi noturreti taps, prohti: Ruhndales muischâ
9tâ Janwara preeksch pufšdeenas; Salwenes muischâ
12tâ Janwara preeksch pufšdeenas, un Nerretes

muischâ 15tâ Janwara preeksch pufšdeenas — tad
tas zaur scho tohp sinnamš darrihts, kâ tee, kas
schahš rentes grihb usnemt, ne ween us tahm nolik-
tahm deenahm ar sawahm sohlifchanahm un pah-
sohlifchanahm tur peeteiktees, bet arri wiffas wajjadfi-
gas sinnas no tahm us renti isdohdamahm leetahm
pee tahm muischas waldischanahm warr dabbuht.

Zelgawâ, 28tâ Nowembera 1831. I

Oberhofgerichtsath von der Hohen,
kâ angstakais weetneekš tahš zeenigas leelas mahtes
Schuwaloff, dsim. no Valentinowik.

* * *

Kad mans audseknis Kahrliš, weenpadesmit gab-
du wezš, pasleppen no mannim aiskahjis, tad es to
sinnamu darri, kâ ikkatram buhš fargatees winnu
peenemt, bet to kâ behglu un bes paffes buhdamu
zilweku faenmt un man atsuhtih, jeb pee tahš pee-
krihtamas pilskunga teefas nodoht.

Kandawâ 14tâ Nowembera 1831. I

Wridrikliš Jenke, melderis.

* * *

Kursemmes zeenigs Superdente kungs no Richter
zaur daschadeem notifikumeem us to speekš tappiš,
zaur manni, kâ sawu weetneeku, ikkurram to likt sin-
namu darriht, kâ neweenam, kahdelabban buhtu, bes
winna pascha jeb winna zeenigas mahtes skaidru sinnu
un wehleschamu, us winna wahrdu ne buhš
nandu jeb zittas leetas us parradu aisk-
doht, — jo winsch wiffus tahduš parraduš, kas
bes winna wehleschanas no zitteem us winna wahrdu
sakrahti taps, wairs nei par teesu usnemš nei makfahš.

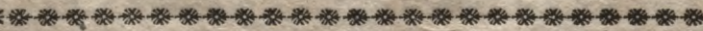
Dr. W o r m a n n,

kas no ta klahk ne buhdama zeeniga Superdente
kunga scho uswehleschamu dabbujiš.

S i n n a.

Teem, kam patihkams buhtu, schahš Latweeschu Uwisēs ir turpmaš lassihk, schein tohp
sinnamš darrihts, kâ tahš arri nahkoshâ 1832trâ gaddâ taps rakstias. Maksa, apstelleschana
un wiffas zittas leetas paliks kâ preekschlaikâ, bet ka warretu sinnaht, zik awihschu lappas
buhš likt rakstis eespeest, tad ikkatrs gohdigs lassitais tohp luhgts, Eteffenhagen kungam pee
laika to usdoht, kâ tas pirzeju wahrduš un nandu warretu salassihk. Jo tee, kas wehliki
schahš lappinas apstellehs, ne warrehs par launu nemt, kad tee tohs pirmajus nummerus ne
dabbuhs lihds.

3

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.

No. 575.